

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla **Budapesten, 2004. évi szeptember hó 21. és 28. napján** megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen indított bűnügyben a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság B.661/2002/25. számú ítéletét ***annyiban változtatja meg***, hogy

a vádlottat az ellene 1 rb. foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés büntette miatt emelt vád alól felmenti.

Az 1 rb. foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségeként minősített cselekményét 1 rb. foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés büntettének minősíti.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2003. október 17. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztés tartamába beszámítja.

I n d o k o l á s:

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság B.661/2002/25. számú és 2003. március 25-én kelt ítéletével a vádlottat emberölés büntette, löfegyverrel és lőszerral visszaélés büntette, valamint 2 rb. foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége miatt - halmazati büntetésül - 5 évi börtönbüntetésre és 5 évre a közügyektől eltiltásra ítélte. A vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámította és elrendelte a Győri Városi Bíróság B.2096/1994/19. számú, illetve a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság Bf.397/1998/4. számú ítéletével kiszabott 1 év és 4 hónapi börtönbüntetés végrehajtását. Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség megfizetéséről.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére részben téves minősítés és súlyosabb fő- és mellékbüntetés kiszabása érdekében fellebbezett.

A vádlott és védője az élet elleni bűncselekmény és a 2 rb. foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége miatt jogos védelemre hivatkozással felmentés érdekében, illetve enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A Legfőbb Ügyészség a Bf.2707/2002. számú átiratában és a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (Bf.237/2003. szám alatt) nyilvános ülésen részt vett képviselője az ügyészi fellebbezést módosított tartalommal tartotta fenn. Indítványozta a tényállás pontosítását; az 1-es számú kínai állampolgár sértett sérelmére megvalósított cselekmény foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés büntettként történő minősítését. Ellenben 2-es számú sértett sérelmére elkövetett veszélyeztetési cselekménynek vélt jogos védelmi helyzetben elkövetésére figyelemmel a Btk. 27. § (2) bekezdésére valamint a Be. 331. § (1) bekezdésére alapítottnan büntethetőséget kizáró okból történő felmentését; végül a fő- és mellékbüntetés súlyosítását.

A vádlott védője a nyilvános ülésen a megyei bíróság által megállapított tényállást nem vitatta. A lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetében a bűnösség megállapítását törvényesnek jelölte meg. Ugyanakkor annak a jogi álláspontjának adott hangot, hogy az 1-es kínai állampolgár és 2-es sérelmére elkövetett veszélyeztetési, illetve 3-as sértett sérelmére elkövetett élet elleni bűncselekményt a vádlott jogos védelmi helyzetben követte el, ezért felmentését, egyebekben pedig a fő- és mellékbüntetés enyhítését kérte.

A Fővárosi Ítéltábla a kétirányú perorvoslat alapján eljárva az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást teljes terjedelemben felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete két tényállásrész tekintetében pontatlan, ezért helyesbítésre, továbbá a vádlott személyi körülményeiben bekövetkezett változások miatt kiegészítésre szorul.

A Fővárosi Ítéltábla a megyei bíróság által rögzített tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja alapján az alábbiak szerint pontosítja és kiegészíti:

Mellőzi:

- az elsőfokú ítélet 5. oldal 3. bekezdéséből annak megállapítását, hogy a vádlott a fegyvert lefelé irányítva az 1-es kínai állampolgár sértett lába elé akart löni figyelmeztetésül, a fegyver azonban előbb sült el.

Kiegészíti:

- a vádlott azzal a magatartásával, hogy az elkövetési eszközként használt 9 mm Browning Short kaliberű pisztolyt a hozzávaló tárral és 5 db lőszerrel engedély nélkül birtokolta, megszegte a 115/1991. (IX.10.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b./ pontjában foglalt szabályt;

- a Fővárosi Ítéltábla az 1.Bf.255/2003/7. számú és 2003. október 16-án kelt végzésével a vádlott előzetes letartóztatását 3 millió forint óvadék letételével egyidejűleg megszüntette és az eljárás jogerős befejezésig Győr-Moson-Sopron megye területére lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el azzal, hogy heti 1 alkalommal a lakóhelye szerint illetékes Győri Városi Rendőrkapitányságon jelentkezési kötelezettséget írt elő (másodfokú bírósági iratok 7. sorszám);

- a vádlottat a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet 2003. október 17-én szabadlábra helyezte (másodfokú bírósági iratok 9. sorszám);
- a vádlott a Fővárosi Ítéltábla által előírt jelentkezési kötelezettségének eleget tett (másodfokú bírósági iratok 13. sorszám);
- a vádlott az elsőfokú ítélet kihirdetését követően élettársával házasságot kötött és két kiskorú gyermekük eltartásáról közösen gondoskodik;
- a vádlott jelenleg apósánál, 4-es vállalkozó vállalkozásában dolgozik 2003. november 1. napja óta. Munkáltatója a rábízott feladatok ellátásával elégedett.

A fenti kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság ítélete megalapozott, a tényállás mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól.

A mellőzött ténymegállapítás iratellenes, mivel nem áll rendelkezésre bizonyíték, hogy a fegyver a vádlott kezében **előbb sült el**. a vádlott a garázda sértett megfélemezése érdekében, amikor felé tartott, a lába elé célzott lövést adott le (bizonyítási kísérlet adata, tanúvallomások). Az „akart löni” kifejezés a vádlott szándékára vonatkozik, jogi következtetés, ezért nem a tényállás része, hanem a jogi indokolás körébe tartozik, ezért a tényállásból mellőzése indokolt volt.

Felülbírlata során a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a megyei bíróság az eljárási szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, amelynek során ügyfelderítési kötelezettségét mindenre kiterjedően teljesítette. Az ügy érdemi megítéléséhez szükséges minden bizonyítékot beszerzett, értékelési körébe vonta és indokolási kötelezettségének is maradéktalanul, lelkiismeretesen eleget tett.

Az ítéleti tényállás áttekinthető, jól tagolt, mivel a megyei bíróság a bűncselekményeket I-IV. részében rögzítette.

A I. részben a lőfegyverrel, lőszerral visszaélés büntetnének alapját képező tényállást rögzíti az elsőfokú bíróság, amelyet a vádlott elismert. A feltáró jellegű beismerő vallomását az igazságügyi fegyverszakértői vélemény, valamint a fegyver használatával kapcsolatban nyilatkozó tanúk vallomásai alátámasztottak.

A II. alatt jelzett tényállásban az elsőfokú bíróság a feltűnően durva, garázda magatartást tanúsító a sértett kínai állampolgár sérelmére elkövetett bűncselekmény történeti tényállását rögzíti. E cselekmény eseményeivel kapcsolatban a vádlott vallomását, a helyszínelés adatait (nyomozati iratok 81-91. sorszám), a videofelvételt, 5-ös, és 6-os tanúvallomását fogadta el a megyei bíróság törvényesen.

A megyei bíróság az ítéleti tényállás III. pontjában állapította meg 2-es sértett sérelmére elkövetett veszélyeztetési bűncselekményét. A megalapozott tényállás szerint a vádlott az

Eldorádó bárban zajló, tettelegességig fajuló garázda magatartást igyekezett megfékezni. Eközben észlelte, hogy a már vérző bártulajdonos, 7-es tanú menekül, őt követi 2-es sértett alkalmazott, amikor 3-as sértett egy tele üdítő rekeszt dobott az irányukba. A vádlott az előtér felől a 4 m hosszú folyosón egy célzott lövést adott le a neki háttal álló 3-as sértett lábára. A vádlott lövése 2-es sértett jobb combját érte, aki ennek következtében 8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A vádlott vallomása 7-es tanú, és a 2-es sértett vallomásával, a bizonyítási kísérlet adataival, az igazságügyi orvosszakértő véleményével összhangban áll. A megyei bíróság igen részletesen elemzi és indokolja e tényállásrészben az általa megállapítottakat. Indokolása mindenben helytálló.

Az ítéleti tényállás IV. pontja részletesen tartalmazza a 3-as sértett sérelmére elkövetett élet elleni bűncselekményt. Ennek alapját képezi elsősorban a vádlott nyomozati és a tárgyaláson tett vallomása, a helyszínelési eljárás adatai, valamint az e körben kihallgatott tanúk vallomásai, a rendőri jelentésben foglaltak, valamint az igazságügyi orvosszakértői, illetve fegyverszakértői vélemények.

A rendelkezésre álló bizonyítékokkal összhangban állapította meg a megyei bíróság, hogy e súlyos cselekményt a megelőző tényállási részekben rögzített cselekménysort követően 3-as sértett kiképzett küzdőharcos (8 kyu vizsgát tett, hosszabb időt töltött Japánban, ismeretségi körében „Jakuza” névvel illeték), igen erős testi felépítésű személy sérelmére a vádlott lőfegyver használatával valósította meg. A sértett a vádlott felé fordult, kérdőre vonta, hogy miért lép fel vele szemben gázpisztollyal, majd egy pontosan meg nem állapítható kemény tárggyal, közepes erővel a vádlottat fején ütötte. A vádlott fejbőre felrepedt, erősen vérzett, megsédült, kiejtette kezéből a pisztolyt, amelyet a 3-as sértett kapott fel, azt a vádlott felé fordította. A vádlottnak azonban sikerült 3-as sértett kezéből a fegyvert visszaszereznie, a 3-as sértett azonban a támadással nem hagyott fel, hátra lépett, majd ismét a vádlott felé indult, aki hátrálás közben 1 méterről két célzott lövéssel 3-as sértettet agyonlőtte, a második lövés az ornyergén - a középvonaltól kissé balra - hatolt a sértett koponyájába és a nyakszirt tájékon távozott. A 3-as sértett a helyszínen elhunyt.

A megalapozott tényállás alapján törvényesen állapította meg a megyei bíróság a vádlott bűnösségét a Btk. 263/A. § (1) bekezdés a./ pontjába ütköző és aszerint minősülő lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntetében.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottnak 1-es sértett kínai állampolgár sértett sérelmére elkövetett bűncselekményt a vádtól eltérően foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének minősítette. A tényállásból kitűnően a vádlott egy viszonylag szűk helységben, ahol több személy tartózkodott a felé tartó kínai állampolgár sértett lába elé lőtt.

A Btk. 171. §-a szerinti bűncselekmény elkövetője akár engedéllyel, akár engedély nélkül tart magánál lőfegyvert a lőfegyver használatára és kezelésére vonatkozó szabályok - foglalkozási szabályok - hatálya alatt áll. A foglalkozási szabály megszegése szándékos és gondatlan lehet. A hivatkozott szakasz (3) bekezdésében foglaltak szerint az elkövető, mint az adott esetben is A vádlott a közvetlen veszélyt szándékosan idézte elő. A foglalkozás

körében elkövetett veszélyeztetés szándékos alakzata akkor valósul meg, ha a foglalkozási szabályszegés szándékos, valamint, ha magának a veszélyhelyzetnek - de csak ennek - a létrehozása is szándékos, úgynevezett „limitált” veszélyeztetési szándék. Amikor a foglalkozási szabályszegésre és a veszélyhelyzet létrehozására is kiterjed az elkövető szándéka, a veszélyből keletkező materiális sérelem, a testi sértés tekintetében azonban a tettest csak gondatlanság terheli. Ilyen esetekben a büntetőjogi értékelés szempontjából lényeges a sérülés tényleges gyógytartama, ugyanis a könnyű testi sértés vétségének gondatlan alakzata nincs, ez esetben az elkövetőt csak a foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetésért, ha a sérülés 8 napon túl gyógyul ezzel halmazatban gondatlan súlyos testi sértésért is büntetőjogi felelősség terheli. Ez utóbbi esetben halmazat áll fenn. Az adott ügyben az 1-es sértett sérülése 8 napon belüli gyógytartamú, következésképpen a vádlott cselekménye foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés büntettének minősül a Btk. 171. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdése szerint. Az ítéletábra ezért az elsőfokú bíróság e cselekménnyel kapcsolatos minősítését megváltoztatta.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott bűnösségét a 2-es sértett sérelmére elkövetett cselekményben megállapította és a vádlotti magatartást 1 rb. foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének minősítette. A vád e tekintetben is szándékos veszélyeztetés volt.

Törvényes azonban az ítéleti tényállás IV. pontjában megállapított 3-as sértett sérelmére elkövetett emberölés büntettében való bűnösség megállapítása.

Ez utóbbi két tényállásrész együttes jogi értékelése indokolt, figyelemmel a jogos védelem szabályainak vizsgálata miatt. A Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvében adott részletes iránymutatás szerint a jogos védelmi helyzet megállapításakor mindig az adott ügyben az események, a történések egész folyamatát figyelembe véve kell a cselekménysor összefüggő vizsgálata alapján állást foglalni. A jogos védelem esetében a támadás elhárítás, mint cél szabja meg a határt, ugyanis nincs helye jogos védelmi helyzet megállapításának a jogtalan támadás befejezése után, ha újabb támadás veszélye közvetlenül nem fenyeget. A megtorlás minden esetben kívül esik a jogos védelem körén. A jogos védelem szükségességének megállapításakor nem pusztán a támadó és védekező személynél lévő eszközök veszélyességének vizsgálatára kell korlátozni, hanem fel kell mérni a konkrét veszélyhelyzetet, az egymással szemben álló személyek adottságait, körülményeket kell értékelni a fizikai erőfölényt és a támadás és védekezési lehetőségek alapján kell a helyzetet értékelni.

Az elsőfokú bíróság a jogos védelmi helyzet kérdésében lényegében helyesen foglalt állást. A 3-as sértett és a kínai sértett garázda, jogellenes magatartássorozata indította el az okfolyamatot, amelybe a vádlott, mint a rendfenntartásért felelős alkalmazott be kellett, hogy avatkozzon. Az a körülmény, hogy jogtalanul, engedély nélkül a birtokában tartott fegyvert és azt használva kísérelte meg a sértetti magatartás megakadályozását nem jelenti azt, hogy javára a jogos védelmi helyzet nem állapítható meg.

A III. tényállásban 2-es sértett sérelmére elkövetett veszélyeztetési cselekmény esetében a megalapozott tényállásból kitűnően a vádlott akkor ér a szűk folyosóra, amikor 2-es sértett, 3-as sértett elől menekül, aki fenyegeti, majd egy tele üvegekkel megrakott rekeszt dob a sértett felé. Ekkor ad le irányába célzott lövést. A vádlott egy valóságos helyzet téves felismerése folytán cselekedett, hogy 3-as sértett, 2-es sértett élete ellen jogtalan támadást intézett. E feltevésre az általa észlelt helyzetből következően alapos oka volt. A Btk. 27. §-ának (2) bekezdése szerint a tévedésre vonatkozó rendelkezések alkalmazandók az adott esetben. A vádlott vélt jogos védelemben cselekedett, a lepattanó lövedék Marischler Kinga lábában 8 napot meghaladó gyógytartamú sérülést okozott, ezért a vádlottat nem terheli büntetőjogi felelősség. Az ítélet tábla az 1 rb. foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés büntette miatt emelt vád alól büntethetőséget kizáró okból őt a Be. 331. § (1) bekezdése alapján felmentette. E körben az elsőfokú bíróság ítéletének a bűnösséget megállapító rendelkezését megváltoztatta.

A jogos védelmi helyzet megállapítása körében az arányosság kérdését is körültekintően kell vizsgálni. Az elkövető elhárító magatartása nem idézhet elő aránytalanul nagyobb sérelmet, mint amelyet a jogtalan támadás okozott volna. Az élet ellen irányuló támadás esetén azonban a védett jogtárgy egyenértékűsége folytán az arányosság vizsgálata szükségtelen. A 3-as sértett sérelmére elkövetett élet elleni bűncselekménynél azonban igen körültekintő vizsgálatot igényelt a szükségesség és az arányosság kérdése. A tényállásból kitűnően 2-es sértett sérülését követően a szűk folyosón 3-as sértett a vádlottal kerül szembe, fejbe üti és megszerzi a fegyverét. A másodpercek alatt zajló események közben az ugyancsak erős testi felépítésű a vádlott visszaszerzi a fegyvert, majd két lövéssel a 3-as sértettet megöli. Kétségtelen tény, hogy jogos védelmi helyzetben cselekedett, ekkor ellene a 3-as sértett jogtalan támadást intézett, azonban e támadás, miután nyomban visszaszerezte a fegyvert megszűnt és a különösen veszélyes eszköz birtokában a lefegyverzett személyt 1 m távolságból célzott lövéssel lelőtte. Az is egyértelműen megállapítható, hogy a vádlott ebben a szituációban az ijedtsége és menthető felindultsága által saját helyzetét a valóságnál súlyosabbnak ítélte meg, és azt súlyosabban viszonzta, amikor a sértett életét kioltotta. A vádlott javára a büntetőjogi felelősséget kizáró jogos védelem az adott ügyben azért nem állapítható meg, mert a vádlott is megfelelő fizikai erőnlétű „biztonsági őr”, rendfenntartó személy volt lőfegyver birtokában. Vitathatatlan, hogy ideges, indulatos volt, az eseménysor hatása alatt állott, azonban éppen az alkalmaztatása miatt tőle elvárható volt, hogy a támadás elhárításához szükséges mértéket helyesen válassza meg. Ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor úgy ítélte meg, hogy a vádlottat ez esetben az ijedtség, menthető felindulás csupán korlátozta a védekezés megfelelő mértékének felismerésében, ezért vele szemben a bűnösség megállapítása mellett a Btk. 29. § (3) bekezdésének törvényes alkalmazásával büntetést szabott ki.

A kifejtettkre figyelemmel a vádlottnak és védőjének a felmentést célzó érveit a Fővárosi Ítélet tábla sem fogadta el.

A súlyosításra irányuló ügyészi, illetve enyhítésért bejelentett vádlotti és védői fellebbezések nem alaposak.

A megyei bíróság lényegében helyesen állapította meg a vádlottal szemben figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. További nyomatékos enyhítő körülményként értékelte a jelentős időmúlást, illetve azt, hogy szabadlábra helyezését követően a vádlott visszailleszkedett a társadalomba és rendezett családi körülmények között él. Minderre, valamint az elsőfokú bíróság által már értékelt bűnösségi tényezőkre figyelemmel a legsúlyosabb büntetési tétellel fenyegetett bűncselekmény törvényi minimumában állapította meg a halmazati büntetésként kiszabott 5 évi börtönbüntetést, amely arányban áll a vádlott által elkövetett bűncselekmények konkrét tárgyi súlyával és kellően kifejezésre juttatja a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességet, különös tekintettel a jogos védelmi helyzetre. A büntetés további súlyosítására ugyanakkor enyhítésére sem látott a Fővárosi Ítéltábla kellő indokot, mert a fő- és mellékbüntetés alkalmas a büntetési célok hathatós biztosítására.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 372. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig helybenhagyta.

A Btk. 99. § (1) bekezdése alapján a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a 2003. október 17. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámította.

B u d a p e s t, 2004. év szeptember hó 28. napján

***. Tóth Éva s.k. a tanács
elnöke***

***Dr. Gyürkés Tamás s.k. . Kiss Sándor s.k. bíró
előadó bíró***

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság B.661/2002/25. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.255/2003/15. számú ítéletében foglalt változtatás mellett jogerős és végrehajtható!

B u d a p e s t, 2004. év szeptember hó 28. napján

***. Tóth Éva s.k.
a tanács elnöke***

Kiadmány hiteléül: